

Hoogheemraadschap van

Rijnland

Natuurvriendelijke oevers

Droge voeten, schoon water

VOOR WIE IS DEZE FOLDER BESTEMD?

Deze folder is bestemd voor eigenaren van oevers die in aanmerking komen om hun oever natuurvriendelijk in te richten. Dit kan op twee manieren: op initiatief van Rijnland en op eigen initiatief. Deze folder geeft uitleg over het hoe, wat en waarom van natuurvriendelijke oevers en de aanleg hiervan.

Nederland waterland

Water is voor de Nederlander altijd een belangrijk element geweest. Hij heeft altijd tegen water gevochten, maar heeft het ook hard nodig voor landbouw, industrie en drinkwater. Bovendien bezitten de wateren van Nederland een belangrijke ecologische en landschappelijke waarde. Bij het beheer van de wateren spelen de waterschappen een belangrijke rol.

Hoogheemraadschap van Rijnland

Rijnland is de waterbeheerder voor een gedeelte van de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland, dat zich uitstrekt over het gebied van Wassenaar tot Amsterdam en van IJmuiden tot Gouda.

Droge voeten, schoon water. Onze 'slogan' geeft goed aan wat we doen. We bieden bescherming tegen de zee en overstromingen. We zuiveren het afvalwater en zorgen daarnaast voor nog schoner water in plassen, sloten, grachten en rivieren. Onze derde verantwoordelijkheid is zorgen voor voldoende water.

Natuurvriendelijke oevers

Wat zijn natuurvriendelijke oevers?

Natuurvriendelijke oevers zijn flauw aflopende oevers waarbij, naast de waterkerende functie, nadrukkelijk ruimte is voor planten en dieren. Een natuurvriendelijke oever is zo ingericht dat de gewenste natuur zich daar goed kan ontwikkelen en handhaven. Natuurvriendelijke oevers bieden een gezonde, natuurlijke omgeving met een grote verscheidenheid aan flora en fauna. Daarnaast leidt de aanleg tot een betere waterkwaliteit.

Rijnland streeft er naar zoveel mogelijk natuurvriendelijke oevers aan te leggen. De overgang van land naar water verloopt langs deze oevers geleidelijk. De oever wordt daardoor aantrekkelijk voor veel planten en dieren. Ook bij het beheer van natuurvriendelijke oevers wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de natuur en het landschap.

De beleving van een natuurvriendelijke oever met helder water en verschillende planten- en diersoorten langs de oever is veel beter dan van een watergang met troebel water en geen flora of fauna. Voor een oever geldt, hoe breder de oeverzone hoe natuurvriendelijker deze is. Voor een natuurvriendelijke oever moet het talud van de oever 1:3 of flauwer zijn. Een natuurvriendelijke oever past in zijn natuurlijke omgeving, waardoor er verschillende varianten mogelijk zijn.

Een natuurvriendelijke oever aanleggen betekent dus uitbreiding van de oever. Dit gebeurt over het algemeen landinwaarts in verband met de water doorvoersfunctie van de watergang. Het eerste seizoen na de aanleg van een natuurvriendelijke oever is er nog geen begroeiing. De oever heeft minimaal een jaar nodig om begroeid te raken. Er is de mogelijkheid om de natuur zijn gang te laten gaan, of de oever te beplanten. Met dat laatste ontwikkelt zich het snelst een begroeide oever.

Kort gezegd is een natuurvriendelijke oever zodanig ingericht dat de gewenste natuur (flora/fauna) zich daar kan ontwikkelen en handhaven.

Drie keer resultaat

Natuurvriendelijke oevers zijn:

- *Goed voor plant en dier.* Natuurvriendelijke oevers zijn vaak een paaigebied voor vissen en een broedplaats voor vogels, er worden eitjes afgezet en jonge dieren komen er tot leven. Andere dieren gebruiken de oever dan weer om te schuilen op jacht naar een prooi, bijvoorbeeld snoeken.
- *Belangrijk voor de ecologische waterkwaliteit.* Hoe meer de natuur haar gang kan gaan, hoe hoger de kwaliteit van het water. Het water in de oever wordt voortdurend ververs en blijft daardoor helder.
- *Divers en uitbundig.* Er is een grote soortenrijkdom aan oeverplanten, waterplanten en dieren.

Fabeltjes.....

Mensen zijn bang dat, bij de aanleg van een natuurvriendelijke oever, planten zich verspreiden en plagen en ongedierte zich er vestigen. Over het

algemeen is dit niet het geval. De planten die zich vestigen op of aan de oever zijn planten die een natte bodem nodig hebben om te kunnen groeien. Deze aarden dus niet snel op droger aanliggend land.

Een natuurvriendelijke oever houdt zichzelf in evenwicht, er ontstaat daardoor ook evenwicht in de aanwezige diersoorten. Daarbij hebben de dieren die hun woonomgeving langs een oever kiezen de natte omgeving nodig. De meeste dieren wijken dus niet snel het land in.

Doorstroming water

Een belangrijke functie van een watergang is het waarborgen van de doorstroming van het water. Bij hevige regenval is het niet de bedoeling dat watergangen overstromen. Om dit te voorkomen is vaak een verbreding of verdieping van de watergang noodzakelijk. Dit is goed te combineren met het natuurvriendelijker maken van de oever.

Het talud wordt flauwer en de oever hiermee breder.

Wie doet wat?

Wat doet Rijnland?

Als u een natuurvriendelijke oever wilt aanleggen, bijvoorbeeld in plaats van het vervangen van een beschoeiing, kunt u bij Rijnland een bijdrage aanvragen in de kosten. Rijnland verleent de vereiste (keur)vergunningen en subsidies. Om in aanmerking te komen voor een subsidie dient u aan bepaalde voorwaarden te voldoen. Een aantal oevers wordt op initiatief van Rijnland natuurvriendelijk gemaakt; indien dit uw oever betreft neemt Rijnland contact met u op.

Wat kunt u doen?

Indien u uw oever zelf wilt aanmelden moet u een aantal stappen doorlopen. Natuurvriendelijke oevers dienen in ieder geval aan de randvoorwaarden te voldoen die Rijnland stelt. Bij de afdeling Plantoetsing en Vergunningverlening kunt u tekeningen aanvragen met de minimale inrichtingseisen en een aanvraagformulier. Rijnland beoordeelt vervolgens de ingevulde subsidie- en vergunningaanvragen. Nadat een aanvraag is goedgekeurd bent u zelf verantwoordelijk voor de uitvoering.

Onderhoudsplichtig

Om in aanmerking te komen voor subsidie moet u ook een onderhoudsplan bij de aanvraag overleggen. Evenals voor de aanleg van de natuurvriendelijke oever is de eigenaar van de grond de onderhoudsplichtige. Over het algemeen heeft een natuurvriendelijke oever minder onderhoud nodig. De oever moet zijn natuurlijke gang kunnen gaan om het ecologische evenwicht te bewaren. Het onderhoud aan de natuurvriendelijke oever wordt uitgevoerd volgens een, door Rijnland, goedgekeurd onderhoudsplan zodat de natuurvriendelijke oever duurzaam behouden blijft.

Hoogheemraadschap van Rijnland

Archimedesweg 1
postbus 156
2300 AD Leiden

telefoon (071) 30 63 063
fax (071) 51 23 916
post@rijnland.net

Meer weten over het
hoogheemraadschap
van Rijnland? kijk op:
www.rijnland.net

Vragen?

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze folder?
Wij helpen u graag.

Afdeling Plantoetsing en Vergunningverlening
telefoon 071-306 3494
vergunningen@rijnland.net

